

Н.Н. МИРОНЧУК. МОДЕЛИРОВАНИЕ СИТУАЦИЙ САМООРГАНИЗАЦИИ В КОНТЕКСТНОЙ ПОДГОТОВКЕ БУДУЩИХ ПРЕПОДАВАТЕЛЕЙ ВЫСШЕЙ ШКОЛЫ

Использование проблемно-ситуационного подхода в обучении магистрантов основывается на анализе и интерпретации контекста их будущей профессиональной деятельности. В статье определена роль моделирования ситуаций самоорганизации будущей профессионально-педагогической деятельности в контекстной подготовке студентов магистратуры, охарактеризованы некоторые методы ситуативного моделирования. Проанализированы типы ситуативных заданий, а также представлены примеры практического решения магистрантами ситуаций самоорганизации в профессиональной педагогической деятельности.

Ключевые слова: ситуативное моделирование, ситуации самоорганизации, контекст профессиональной деятельности, преподаватель высшей школы.

N.M. MYRONCHUK. MODELING SITUATION OF SELF-ORGANIZATION IN THE CONTEXT PREPARATION OF FUTURE LECTURERS

The problem and situational approach in teaching students of master's course is based on the analysis and interpretation the future lecturer's context of professional activity. The article reviews the role simulations of situation of self-organization in future teaching activities. Some methods of situational modeling are described. Analysed the types of situational tasks and provided examples of practical solutions to students the situation of self-organization in teaching activity.

Key words: situational modeling, situation of self-organization, context of professional activities, lecturer.

Рекомендовано до друку.

Д-р. пед. наук, проф. дійсн. член АПСН С.В. Лісова.

Одержано редакцією 23.05.2017 р.

УДК: 378.147:792.8

Н.Б. ДЗЮБИШИНА

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ХОРЕОГРАФІВ

Стаття присвячена аналізу різних підходів дослідників щодо характеристики поняття «компетентності». З'ясовано основні чинники професійної компетентності особистості, зокрема особистості педагога. Аналізуються компоненти професійної компетентності педагога. Також у статті визначено показники педагогічної компетентності. Охарактеризовано основні компетенції фахівця у галузі хореографії. Представлено модель професійної компетентності хореографів. Виокремлено принципи та педагогічні умови формування професійної компетентності майбутнього хореографа.

Ключові слова: компетенції, компетентність, професійна компетентність, педагогічна компетентність, хореограф.

Активні соціальні процеси, які відбуваються в Україні, реорганізація національної системи освіти на зразок європейської моделі передбачають модернізацію вітчизняного освітнього простору, переосмислення його теоретико-методологічних засад. Використання компетентнісного підходу є одним з важливих концептуальних положень оновлення змісту освіти. Як зазначає І. Зязюн, «головною метою вищої освіти має бути становлення цілісної і цілеспрямованої особистості, готової до вільного гуманістичного орієнтованого вибору та індивідуального інтелектуального зусилля, що володіє багатофункціональними компетентностями» [6, 319]. У педагогічній літературі правомірно визнається пріоритет компетентності як однієї з головних характеристик особистості педагога поряд із гуманізмом, демократизмом, духовною культурою, комунікативністю, організаторським талантом.

Проблемою дослідження професійної компетентності педагога займалися і займаються багато зарубіжних і вітчизняних учених: Л.С. Ващенко, В.М. Введенський, М.І. Жалдак, І.О. Зязюн, М.В. Корнілова, О.І. Локшина, Н.Г. Ничкало, О.В. Овчарук, О.І. Пометун, А.В. Хуторський, О.Я. Савченко, С.О. Сисоєва, О.М. Семенов та інші. Аналіз сучасної науково-педагогічної літератури дає нам підстави стверджувати, що більшість науковців (В.М. Введенський, Р.С. Гуревич, Л.М. Мітіна, С.Г. Молчанов, С.Г. Пільова, В.Я. Синенко, К.В. Шапошников) вважають, що *професійна компетентність педагога* – це сукупність знань, умінь, навичок, досвіду, а також його особистісних якостей.

Мета статті полягає у розробці концептуальних засад педагогічної компетентності фахівця у галузі хореографії та в обґрунтуванні основних підходів до формування цієї інтегрованої якості в умовах навчання у вищому навчальному закладі.

У світовій освітній практиці поняття компетентності є центральним. Головні компетенції, визначені на симпозіумі «Ключові компетенції для Європи» (1996 р., м. Берн), ознаменували загальносвітову тенденцію оновлення освітнього процесу. Розробник компетенцій Г. Халаж (G. Halasz) розглядає їх формулювання як відповідь на запити Європи (збереження демократичного відкритого суспільства, мультилінгвізм, мультикультура, нові вимоги ринку праці, економічні зміни тощо). **П'ять** ключових компетенцій, якими мають володіти молоді європейці (за рішенням Ради Європи) [4, 18]:

- політичні й соціальні компетенції – здатність брати відповідальність, брати участь у прийнятті групових рішень, у підтримці й поліпшенні демократичних інститутів;
- компетенції, пов'язані з життям у багатокультурному суспільстві. Щоб контролювати виявлення (відродження – *resurgence*) расизму та ксенофобії, клімат нетолерантності, освіта має «озброїти» молодих людей

© Н.Б. Дзюбишина, 2017

- міжкультурними компетенціями: прийняття відмінностей, повага до інших і здатність жити з людьми інших культур, мов і релігій;
- компетенції, що передбачають володіння усною та писемною комунікацією, які особливо важливі для роботи й соціального життя, з акцентом на тому, що людям, котрі не володіють ними, загрожує соціальна ізоляція. У цьому контексті комунікації дедалі важливішим стає володіння більш ніж однією мовою;
- компетенції, пов'язані зі стрімкою інформатизацією суспільства. Володіння новими технологіями, розуміння їх застосування, слабких і сильних сторін та способів критичного судження стосовно інформації, поширюваної мас-медійними засобами та рекламою;
- здатність навчатися протягом життя як основа неперервного навчання в контексті особистого, професійного та соціального життя.

«Компетенція» в перекладі з латини означає коло питань, у яких людина добре обізнана, має знання та досвід. Які ж якості необхідні людині в будь-якій професійній діяльності?

Дж. Равен, автор книги «Компетентність у сучасному суспільстві», на основі проведених досліджень так відповідає на це питання [7, 138]:

- здатність працювати самостійно без постійного керівництва;
- здатність брати на себе відповідальність за власною ініціативою;
- здатність виявляти ініціативу, не питаючи інших, чи слід це робити;
- готовність помічати проблеми та шукати шляхи їх розв'язання;
- вміння аналізувати нові ситуації й застосовувати вже наявні знання для такого аналізу;
- здатність засвоювати будь-які знання за власною ініціативою;
- вміння приймати рішення на основі здорових суджень.

Педагогічна компетентність – це єдність теоретичної та практичної готовності особистості до здійснення педагогічної діяльності. Проблема педагогічної компетентності цікавила багатьох науковців, які одностайні в думці, що компетентний педагог – це такий фахівець, який володіє ґрунтовними знаннями зі свого предмета. Ш. Амонашвілі розглядає педагогічну діяльність як творчий процес. В. Бондар вважає, що компетентний педагог організує професійну діяльність так, щоб вона була спрямована на отримання усвідомленого результату. М. Коломієць розглядає компетентність як сукупність знань, умінь, навичок, які потрібні для успішного виконання функцій навчання, виховання, розвитку особистості [1, 49].

А. Маркова вважає, що професійно компетентна людина та, яка [5, 95]:

- успішно вирішує завдання навчання й виховання, готує для суспільства випускника з бажаними психологічними якостями;
- задоволена професією;
- досягає бажаних результатів у розвитку особистості учнів, студентів;
- має й усвідомлює перспективу свого професійного розвитку;
- відкрита для постійного професійного навчання;
- збагачує досвід професії завдяки особистому творчому внеску;
- соціально активна в суспільстві;
- віддана педагогічній професії, володіє професійною етикою;
- готова до якісної та кількісної оцінки своєї праці, вміє сама це робити.

На основі аналізу наукових доробок учених можна визначити такі ключові компоненти професійної компетентності.

1. Інформаційна компетентність, яка передбачає володіння інформаційними технологіями, вміння опрацьовувати різні види інформації. Серед них – вміння й навички роботи з друкованими джерелами, вміння здобувати інформацію з інших джерел, переробляти її відповідно до цілей і завдань педагогічного процесу.
2. Комунікативна компетентність – це вміння спілкуватися, бути зрозумілим і розуміти інших.
3. Продуктивна компетентність – це вміння працювати, отримувати результат, ухвалювати рішення та відповідати за них. Більшість науковців серед ключових компетенцій педагога на перше місце ставить саме продуктивну компетентність.
4. Автономізаційна компетентність – це здатність до саморозвитку, творчості, самовизначення, самоосвіти, конкурентоспроможності. Адже педагог – це вічний учень, він, перш за все, вчиться сам.
5. Моральна компетентність – це готовність, спроможність і потреба жити за традиційними моральними нормами.
6. Психологічна компетентність – це здатність використовувати психологічні явища навчання в організації взаємодії в освітній діяльності.
7. Предметна компетентність – це сукупність умінь і навичок, необхідних для стимулювання активності як окремих вихованців, так і колективу в цілому. До неї входять вміння вибирати правильний стиль і тон у спілкуванні, управляти увагою, темпом діяльності.
8. Соціальна компетентність – це вміння жити та працювати з оточуючими.
9. Математична компетентність – це вміння працювати з числом, числовою інформацією.
10. Особисті якості вчителя (одна з найголовніших складових професійної компетентності) – доброзичливість, чуйність, урівноваженість, витонченість, толерантність, рефлексія, людяність.

Отже, поняття «компетенції та компетентності» є значно ширшими за поняття «знання, вміння, навички», тому що охоплюють спрямованість особистості (мотивацію); її здатність до подолання стереотипів, відчуття проблеми, прояв принциповості, гнучкості мислення; характер особистості (самостійність, цілеспрямованість, вольові якості).

Слід зазначити, що сучасні науковці здатні розглядати професійну компетентність учителя як сукупність трьох складових компонентів – предметно-технологічного, психолого-педагогічного, загальнокультурного [2, 22].

Основними показниками педагогічної компетентності є, на думку науковців, наступні:

- особистісні якості, особливо перетворювальні та психологічні;
- усвідомлення ролі педагога у вихованні громадянина, патріота;
- безперервне підвищення загальної та професійної культури;
- пошукова діяльність педагога;
- володіння методами педагогічного дослідження;
- конструювання власного педагогічного досвіду;
- результативність навчально-виховного процесу;
- активна педагогічна діяльність, спрямована на перетворення особистості учня й учителя [3, 84].

Професія хореографа – досить широке поняття, це може бути і танцівник у складі танцювального колективу, і постановник танців, і керівник дитячого або професійного колективу, і балетмейстер, постановник балетних спектаклів. Професійний хореограф поєднує у своїй роботі функції педагога, репетитора й балетмейстера. На думку більшості педагогів-хореографів, хореографічна освіта, крім виконавської підготовки, включає розвиток у студентів їх базових творчих здібностей, формування педагогічних умінь та навичок, а також навчання вмінням створювати власний хореографічний продукт. Ця галузь потребує постійної освіти та підвищення кваліфікації. Структура й зміст професійної компетентності майбутнього хореографа визначаються специфікою його хореографічної діяльності, приналежності до сценічності визначають нестандартність професійної підготовки студента-хореографа у вищих навчальних закладах.

Зміст професійної хореографічної освіти зводиться не тільки до наукових знань, а включає емоційно-образний світ мистецтва, історичні традиції й сучасні інновації, ціннісні орієнтації й відносини, особистісні творчі прояви й сукупність різних видів хореографічної діяльності [8, 183].

Узагальнюючи різні підходи до визначення основних компетенцій фахівця у галузі хореографії, зміст фахових компетенцій ми класифікуватимемо наступним чином.

1. Організаційна компетентність включає здатність планувати, організовувати, координувати, контролювати та оцінювати діяльність і взаємодію суб'єктів хореографічного процесу, уміння організувати навчальний процес у хореографічному класі, роботу навчальних та аматорських хореографічних колективів, дитячих танцювальних гуртків. Організаційною компетенцією повинен володіти фахівець хореографії, що має кваліфікацію – керівник хореографічного колективу, балетмейстер.
2. Психолого-педагогічна компетентність забезпечує володіння базовими знаннями з педагогіки і психології та вміння їх реалізувати у мистецькій і педагогічній діяльності, знання закономірностей особистісного розвитку людини на різних вікових етапах, здатність до розвитку природних здібностей і фізичних даних дітей у хореографічному класі. Ця компетенція необхідна для майбутнього викладача хореографічних дисциплін, керівника дитячого хореографічного колективу.
3. Під мистецтвознавчою компетентністю слід розуміти здатність застосовувати знання з історії та теорії хореографічного мистецтва, законів драматургії, світової художньої культури, історії музики та інших видів мистецтв у професійній діяльності, здатність аналізувати, оцінювати й інтерпретувати. Майбутньому балетмейстеру, постановнику необхідно володіти мистецькою компетенцією для професійної діяльності.
4. Музично-інформаційна і технічна компетентності забезпечують володіння знаннями з теорії та історії музики, необхідними для роботи в хореографічному класі, музикальність, відчуття ритму, здатність працювати в ансамблі з іншими танцівниками та концертмейстером, здатність до самостійного пошуку музичного матеріалу в мережі Інтернет, хрестоматіях, навчально-методичних посібниках, уміння його компонувати для певної хореографічної композиції (танцю), уміння працювати із звукозаписувальною та звуковідтворювальною апаратурою. Без музично-інформаційної компетенції неможлива професійна діяльність балетмейстера, керівника хореографічного колективу, артиста балету, викладача фахових дисциплін та репетитора.
5. Методична – здатність застосовувати базові філософські, психолого-педагогічні та методичні знання і вміння для формування ключових і предметних компетенцій учнів на заняттях у хореографічному класі, володіння методикою навчання хореографії, роботи з дитячим хореографічним колективом.
6. Хореографічна компетентність включає володіння спеціальною хореографічною термінологією, технікою виконання рухів, пластичність, уміння відтворювати та яскраво демонструвати сценічний образ, володіння технікою виконання та методикою постановки класичного, історико-побутового, бального, сучасного (модерн, джаз) танців, здатність проводити тренаж із танцівниками різних вікових груп, підготувати хореографічний колектив до публічного виступу.
7. Художньо-сценічна – здатність виявляти свій акторський талант у процесі репетиційної та сценічної діяльності, уміння відтворювати художній образ танцю, пластичність, сценічна виразність, емоційність, експресивність, артистичність, здатність до імпровізації та художньої інтерпретації, сформованість сценічної культури та навичок невербальної комунікації у процесі концертного виступу, здатність до постановки концертних номерів та режисури.
8. Медико-біологічна – фізична витривалість та здатність правильно розподіляти різні види фізичних навантажень, застосовувати на практиці знання про фізичну культуру, фізіологію людини, гігієну, уміння правильно діагностувати природні фізичні дані людини для занять хореографією, володіння методами підготовки танцівника до занять залежно від виду фізичних навантажень, володіння прийомами релаксації.

На нашу думку, враховуючи специфіку професійної діяльності майбутнього спеціаліста-хореографа, узагальнену модель професійної компетентності хореографів можна представити у вигляді трьох взаємопов'язаних компонентів: предметна компетентність, психолого-педагогічна, методична.

Таким чином, процес підготовки майбутніх хореографів полягає у теоретичному осмисленні проблем формування професійних компетенцій майбутніх хореографічних кадрів (мети, завдань, змісту, технології, оцінки результатів); побудові навчально-виховного процесу з урахуванням досягнення головного результату (фахівець з високим рівнем професійної компетентності); переході від передачі професійно значущої інформації до керівництва самостійною навчально-пізнавальною і професійно-практичною діяльністю студентів, усвідомлення своєї ролі в підтримці становлення нової генерації фахівців, заснованого на свободі вибору й самовизначення, прояву творчих здібностей і формування професійної свідомості, адекватної потребам суспільства й особистості.

Вважаємо, що процес формування професійної компетентності майбутніх фахівців у галузі хореографії має базуватися на наступних принципах: відповідності змісту навчального процесу завданням та кінцевим результатам професійної підготовки студентів; інтеграції змісту навчання, встановлення взаємозв'язків між окремими дисциплінами, розділами, темами, що передбачає неперервну, змістовну професійну підготовку; професійно-педагогічної спрямованості; творчої самореалізації студента; об'єктивності оцінювання навчальних досягнень; індивідуалізації.

На основі аналізу літератури та власного педагогічного досвіду роботи у вищому навчальному закладі, можна визначити наступні педагогічні умови, які можуть впливати на ефективну підготовку компетентного вчителя хореографії:

- організаційно-педагогічні (забезпечення процесу формування професійної компетентності майбутнього вчителя хореографії);
- узгодженість навчального та робочого планів, розробка критеріїв оцінювання рівня компетентності, матеріально-технічне оснащення навчальних занять та самостійної роботи студентів;
- змістовно-методичні (актуалізація можливостей навчальних предметів для формування професійної компетентності майбутнього фахівця, визначення та коригування змісту навчальних занять, інтеграція різних дисциплін, використання сучасних інформаційних технологій навчання на заняттях з дисциплін професійної та практичної підготовки);
- технологічні (коригування контрольно-оцінювальних підходів до результатів навчання, використання практико-орієнтованих технологій, інтерактивних форм та методів навчання);
- акмеологічні (здійснення діагностики розвитку студентів, стимулювання процесу їх саморозвитку, створення системи мотивації та атмосфери співпраці між усіма учасниками освітнього процесу, орієнтація майбутнього вчителя на самооцінку професійної компетентності).

Таким чином, процес підготовки фахівця-хореографа в умовах вищого навчального закладу необхідно спрямовувати на формування особистості нового покоління, яка має поєднувати в собі високий професіоналізм фахівця-хореографа, педагога-вихователя та менеджера; добре орієнтуватися у психології вихованців; володіти мистецтвом керівництва хореографічним колективом, що й обумовлює необхідність формування його багатофункціональної професійної компетентності.

Професійна компетентність фахівця-хореографа розглядається нами як інтегроване утворення у цілісній професійній структурі, що є одним із проявів його професійного розвитку та професійно-педагогічної культури, показником сформованості професійно необхідних якостей і характеристик на засадах системи психолого-педагогічних та фахових знань, умінь та навичок, досвіду емоційно-ціннісного ставлення до явищ хореографічного мистецтва відповідно до суспільних вимог та цінностей, які зумовлюють необхідний рівень готовності до здійснення хореографічно-педагогічної діяльності, забезпечують високий рівень самоорганізації та професійної самореалізації. Пріоритетним напрямом подальших досліджень вважаємо розгляд питання формування професійної компетентності майбутніх хореографів у процесі практичної підготовки у вищих навчальних закладах.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бібік Н. Компетентнісний підхід: рефлексивний аналіз застосування / Н. Бібік, Л.С. Вашуленко, О.І. Локшина [та ін.]; під заг. ред. О.В. Овчарук // Компетентнісний підхід у сучасній освіті. Світовий досвід та українські перспективи: б-ка з освітньої політики. – К., 2004. – С. 47-52.
2. Зимняя И.А. Компетентностный подход. Каково его место в системе современных подходов к проблемам образования? / И.А. Зимняя // Высшее образование сегодня. – 2006. – № 8. – С. 20-26.
3. Лісіна Л.О. Формування професійної компетентності вчителя: навчально-методичний посібник / Л.О. Лісіна, О. Барліт. – Запоріжжя: Лана – Друк, 2006. – 212 с.
4. Луговий В.І. Європейська концепція компетентнісного підходу у вищій школі та проблеми її реалізації в Україні / В.І. Луговий // Педагогіка і психологія. – 2010. – № 2. – С. 13-25.
5. Маркова А.К. Психология профессионализма / А.К. Маркова. – М., 1996. – 308 с.
6. Педагогічна майстерність: підручник / І.А. Зязюн, Л.В. Крамушенко, І.В. Кривонос [та ін.]; за ред. І.А. Зязюна. – [2-е вид., доп. і перер.]. – К.: Вища школа, 2004. – 422 с.
7. Равен Дж. Компетентность в современном обществе: выявление, развитие и реализация / Дж. Равен; пер. с англ. – М.: «Когито-Центр», 2002. – 396 с.
8. Рудницька О.П. Педагогіка: загальна та мистецька: навч. посібник / О.П. Рудницька. – К.: ТОВ «Інтерпроф», 2002. – 270 с.

REFERENCES

1. Bibik N. Kompetentnisny`j pidxid: refleksy`vny`j analiz zastosuvannya / N. Bibik, L.S. Vashulenko, O.I. Lokshy`na [ta in.]; pid zag. red. O.V. Ovcharuk // Kompetentnisny`j pidxid u suchasnij osviti. Svitovy`j dosvid ta ukrayins`ki perspekty`vy`: b-ka z osvithn`oyi polity`ky`. – K., 2004. – S. 47-52.

2. Zy'mnyaya Y'.A. Kompetentnostnyj podxod. Kakovo ego mesto v sy'steme sovremennykh podxodov k problemam obrazovany'ya? / Y'.A. Zy'mnyaya // Vusshee obrazovany'e segodnya. – 2006. – № 8. – S. 20-26.
3. Lisina L.O. Formuvannya profesijnoyi kompetentnosti vchy'telya: navchal'no-metody'chny'j posibny'k / L.O. Lisina, O. Barlit. – Zaporizhzhya: Lana – Druk, 2006. – 212 s.
4. Lugovy'j V.I. Yevropejs'ka koncepciya kompetentnogo pidxodu u vy'shhij shkoli ta problemy' yi realizaciyi v Ukraini / V.I. Lugovy'j // Pedagogika i psy'xologiya. – 2010. – № 2. – S. 13-25.
5. Markova A. Psy'xology'ya professy'onaly'zma / A.K. Markova. – M., 1996. – 308 s.
6. Pedagogichna majsternist': pidruchny'k / I.A. Zyazyun, L.V. Kramushhenko, I.V. Kry'vonos [ta in.]; za red. I.A. Zyazyuna. – [2-ge vy'd., dop. i perer.]. – K.: Vy'shha shkola, 2004. – 422 s.
7. Raven Dzh. Kompetentnost' v sovremennom obshchestve: vyavleny'e, razvy'ty'e y' realy'zacy'ya / Dzh. Raven; per. s angl. – M.: «Kogy'to-Centr», 2002. – 396 s.
8. Rudny'cz'ka O. Pedagogika: zagal'na ta my'stecz'ka: navch. posibny'k / O.P. Rudny'cz'ka. – K.: TOV "Interprof", 2002. – 270 s.

Н.Б. ДЗЮБИШИНА. КОМПЕТЕНТНОСТНЫЙ ПОДХОД В ПРОЦЕССЕ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ ХОРЕОГРАФОВ

Статья посвящена анализу различных подходов исследователей относительно характеристики понятия «компетентности». Выявлены основные факторы профессиональной компетенции личности, в частности личности педагога. Анализируются компоненты профессиональной компетентности педагога. Также в статье анализируются показатели педагогической компетентности. Определены основные компетенции специалиста в области хореографии. Представлена модель профессиональной компетентности хореографов. Определены принципы и педагогические условия формирования профессиональной компетентности будущего хореографа.

Ключевые слова: компетенции, компетентность, профессиональная компетентность, педагогическая компетентность, хореограф.

N.B. DZIUBYSZYNA. COMPETENCE APPROACH IN CHOREOGRAPHERS'-TO-BE TRAINING

The article deals with the analysis of different researchers' approaches concerning the characteristics of the concept "competence". It has been found the main factors of the professional competence of an individual, in particular a personality of a teacher. It has been analyzed the components of the professional competence of a teacher. The article also reveals the indicators of the pedagogical competence. It has been characterized the main competences of a specialist in the field of choreography. It has been determined the principles and the pedagogical conditions of the formation of the choreographers'-to-be professional competence.

Key words: competence, competency, professional competence, pedagogical competence, a choreographer.

Рекомендовано до друку.

Д-р. пед. наук, проф. В.В. Вербець.

Одержано редакцією 15.05.2017 р.

УДК: 378: [342. 813: 373. 2]

Ю.О. ВОЛИНЕЦЬ, Н.В. СТАДНИК

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

У статті висвітлено проблему формування професійно-дослідницької компетентності майбутніх педагогів дошкільної освіти як запит соціуму і ознака сучасності професійної підготовки. Проаналізовано теоретичні основи процесу проведення дослідницької діяльності майбутнього сучасного фахівця з дошкільної освіти. З'ясовані умови підвищення ефективності формування дослідницьких умінь.

Ключові слова: компетентнісний підхід, професійна компетентність, професійна компетентність майбутнього педагога дошкільного навчального закладу, професійно-дослідницька компетентність, дослідницька компетентність, дослідницькі уміння.

В сучасних умовах, коли освіта набуває високого статусу, зростає роль реалізації компетентнісного підходу при підготовці майбутніх педагогів дошкільної освіти, що зумовлює підвищення вимог до якості професійної підготовки майбутніх фахівців у вищих педагогічних навчальних закладах і ця проблема є ключовою. Сьогодні гостро стоїть питання рівня їхньої компетентності, яка впливає на успішність освітньо-виховного процесу й розвитку, становлення особистості дитини.

Вихідні концептуальні положення щодо професійної підготовки майбутніх фахівців закладено у Конституції України (1996); законах України «Про освіту» (1996), «Про вищу освіту» (2014), «Про дошкільну освіту» (2001; 2012), Державній національній програмі «Освіта» (Україна XXI століття) (1994); Національній доктрині розвитку освіти (2002); Концепції Європейської кредитно-трансферної системи (ECTS) (2004); Проекті Національної стратегії розвитку педагогічної освіти України на 2012-2021 роки (2011); Базовому компоненті дошкільної освіти (2012) та інших законодавчо-нормативних документах.

Незважаючи на широкий науковий інтерес, питання формування професійно-дослідницької компетентності майбутніх педагогів дошкільної освіти ще не отримало належної уваги дослідників. Таким чином, навчально-виховний процес вищого навчального педагогічного закладу має забезпечити ґрунтовну професійну підготовку

© Ю.О. Волинець, Н.В. Стаднік, 2017